

نقد زیبایی شناسی معماری مدرن از منظر اسلام (بر پایه نظرات علامه جعفری)

سید محسن موسوی میرکلائی^{*۱}

۱- کارشناس ارشد مهندسی معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران،
mohsenmousavi20@gmail.com

چکیده

زیبایی شناسی از جمله مفاهیمی است که مورد بحث فیلسوفان و هنرمندان در طول تاریخ بوده است و نمود آن را می توان در آثار هنری و معماری دوره های مختلف مشاهده کرد. از آنجا که مبنای نظری معمار و هنرمند و درک او از زیبایی، تأثیر محسوسی در آثارش دارد، دستیابی به یک مبنای نظری در مورد زیبایی ضرورت می یابد. یکی از راه هایی که به درک عمیق تر یک مفهوم کمک می کند، مطالعه و بررسی انتقادی دیدگاه های دیگران در آن مورد است. پژوهش حاضر با هدف شناخت عمیق تر مفهوم زیبایی به نقد زیبایی شناسی معماری مدرن از منظر مکتب اسلام می پردازد. لذا پس از مرور پیشینه ی موضوع، یک چارچوب نظری (زیبایی شناسی اسلامی) به عنوان مبنای نقد زیبایی شناسی مدرن تدوین شد و پس از جمع آوری اطلاعات و مرور دیدگاه های نظریه پردازان مدرن و تطبیق و قیاس آن با دیدگاه اسلام، به تحلیل و ارزیابی و نقد زیبایی شناسی مدرن پرداخته شد. اطلاعات به روش اسنادی (کتابخانه ای) جمع آوری شده و با تدوین قیاس های منطقی و به صورت کیفی، تحلیل گشته است.

واژه های کلیدی: زیبایی شناسی، معماری مدرن، زیبایی شناسی اسلامی، علامه جعفری.

۱- زیبایی شناسی اسلامی (بر پایه نظرات علامه جعفری)

۱-۱- نیاز به زیبایی

مسأله زیبایی، تشخیص زیبایی و رفتن به دنبال زیبایی ریشه در روح ما دارد. روح در این دنیا بدون دریافت زیبایی نمی تواند آرام بگیرد و دوام بیاورد. (جعفری، ۱۳۸۱، ص. ۱۷۳)
آیات فراوانی که تا کنون درباره زیبایی از دیدگاه اسلام مطرح شده است، به خوبی اثبات می کند که زیبایی و توجه به آنها و به وجود آوردن زیبایی ها نه تنها از دیدگاه اسلام جایز است، بلکه با نظر به نیاز روحی که بشر به زیبایی های محسوس عینی دارد، محبوب و مطلوب است. (جعفری، ۱۳۸۱، ص. ۳۱۹)

۱-۲- تعریف زیبایی

اگر بخواهیم در مرحله اول زیبایی را تعریف کنیم، عبارت است از: نمود یا پدیده ای نگارین و شفاف که روی کمال کشیده شده است. (جعفری، ۱۳۸۱، ص. ۱۷۴)